

מדעי היהדות. כתב העת של. כרך 56 [תשפ"ב]. עורכים: איתמר גרינוולד, יעקב דויטש. ירושלים, האיגוד העולמי למדעי היהדות, תשפ"ב. 212+36 עמ'.
(worldunion@jewish-studies.org)

שישה מאמרים בעברית ואחד באנגלית, ועוד תקצירים וסקירות קצרות של ספרים וכתבי עת במדעי היהדות שיצאו לאור לאחרונה, מכיל כרך זה של 'מדעי היהדות'. יובל פרנקל מבר אילן בוחן סיפורי חז"ל העוסקים בחנוני המעגל ורבי חנינה בן דוסא שהם אבות-טיפוס של 'אנשים קדושים' בתולדות ישראל, ובדק את היחס כלפיהם מצד חכמי הדורות בעיקר בהקבלה בין האיש הקדוש והמקום הקדוש - בית המקדש וכל מה שסביבו. מסקנתו היא שהסיפורים מביעים דרכים שונות כדי להבין את היחסים המיוחדים שבין האדם הקדוש למקדש, כאשר בניגוד לתפיסה הנצרות לא קיימת זהות בין הקדושות האלו. ד"ר יוסף מרקוס ממכללת הרצוג שע"י ישיבת הר עציון מראה את הגישה החיובית והמתחשבת של היהדות לגבי עבודת ה' של בעלי מום מסוגים שונים, בניגוד לגישה של אנשי כת מדבר יהודה שהדירו לחלוטין אנשים אלו מכל קשר לעבודת ה'. בהמשך מתאר פרופ' אביעזר מבר אילן סביב לפירושי קדמונים על הפסוק 'כאיל תערוג על אפיקי מים' וכו' את היחס לידע המדעי בימי הביניים, כשהדיון סובב סביב לדעה המקובלת אז שהצורך החיוני של האיל במים קשור למנהגו לאכול נחשים! ד"ר אברהם דוד מירושלים חוקר ומתאר את תהליך התקבלות ספרי ההיסטוריה של יוספוס כמקור מוסמך בראשית תקופת האחרונים, ועל הבלבול רב השנים (הקיים עד היום אצל רבים) בין ספרי יוספוס הלטיניים שנכתבו סמוך לחורבן בית שני לבין ספר יוסיפון העברי שחובר בראשית תקופת הראשונים. מאמר אחר עוסק ביחס של חכמי 'אסכולת פריז', ההוגים היהודיים שהתרכזו בצרפת בשנים שאחרי השואה סביב לִיִּנְס וְנֶהָר והרב אשכנזי ('מאניטו'), אל דמותו והגותו ויהדותו של שפינוזה, כאשר ברקע נמצאת קריאתו המפורסמת של בן גוריון להחזיר את שפינוזה המוחרם לארון הספרים היהודי... לא יקום ולא יהיה.